

Soạn bài Chữa lỗi lập luận trong văn nghị luận - Ngữ văn lớp 12

I. Lỗi liên quan đến việc nêu luận điểm

Câu 1. Tìm hiểu những đoạn trích trong SGK và cho biết việc nêu luận điểm mắc lỗi là gì?

Trả lời:

a. Luận điểm nêu chưa rõ ràng nội dung trùng lặp mà không có sự nhấn mạnh hay phát triển ý (“*Cảnh vật.. vắng vẻ*”, “*ngưng đọng im lìm*”, “*cảnh sắc im ắng*”).

b. Không nêu được luận điểm khái quát (ý nghĩa thực sự của hai câu thơ trong bài *Thuật Hoài*), diễn đạt trùng lặp, lủng củng không diễn tả được đúng bản chất, cốt lõi vấn đề.

c. Ở đoạn văn c, giữa luận điểm: “Văn học dân gian ra đời từ phát triển”, với luận cứ tiếp theo: “nhắc đến nó... cuộc sống” rời rạc và không có sự 1 liên kết về nội dung. Vấn đề trình bày nghèo nàn, sơ lược.

Câu 2. Chữa lại các đoạn văn, nêu rõ luận điểm cần trình bày (xem SGK).

Trả lời:

a. Ở đoạn văn a, nên thay từ “vắng vẻ” bằng một tính từ khác để phù hợp với các luận cứ.

b. Ở đoạn văn, luận điểm chỉ cần ngắn gọn “người làm trai thời xưa luôn mang bên mình món nợ công danh”.

c. Ở đoạn văn c, luận điểm cần sửa lại là: văn học dân gian là kho tàng kinh nghiệm của cha ông được đúc kết từ xưa.

II. Lỗi liên quan đến việc nêu luận cứ

Câu 1: Chỉ rõ các lỗi nêu luận cứ trong các đoạn văn sau đây (SGK)

Trả lời:

a.

- Luận cứ mơ hồ, thiếu chính xác:

+ Trời lên xanh bát ngát.

+ Khi chiều đã xuống thì bầu trời không thể “*xanh mênh mông bát ngát*” được.

b.

Soạn bài Chữa lỗi lập luận trong văn nghị luận - Ngữ văn lớp 12

- Lỗi:

+ Luận cứ thiếu chính xác: “*Đất nước sau hơn hai thế kỉ bị phong kiến nước ngoài đô hộ đã giành được thắng lợi hoàn toàn*”.

+ Luận cứ đưa ra chưa đầy đủ, mới chỉ nêu dẫn chứng về Hai Bà Trưng.

c.

- Lỗi:

+ Luận cứ thiếu tính hệ thống, logic. Luận cứ không phù hợp với luận điểm: “*Ái Chi Lăng Cửa biển Bạch Đằng*”.

+ Các địa danh này không phải là “tên tuổi”.

Câu 2: Sửa lại các lỗi nêu luận cứ trong các đoạn văn trên.

a.

- Sửa lại luận cứ:

+ “*Nắng xuống, trời lên sâu chót vót*”.

+ Khi “*nắng xuống, trời lên thì bầu trời, lòng sông mở ra vừa cao, vừa sâu đến vô tận*”.

b.

- Sửa lại: Cần bổ sung cho phù hợp luận điểm: “Dân tộc ta anh hùng hào kiệt thời nào cũng có”.

c.

- Sửa: Ngô Quyền - Trần Hưng Đạo - Lê Lợi - Nguyễn Huệ

III. Lỗi liên quan đến việc vận dụng các phương pháp luận

Câu 1: Xác định, phân tích các lỗi về cách thức lập luận trong các đoạn văn sau (SGK)

Trả lời:

a.

Soạn bài Chữa lỗi lập luận trong văn nghị luận - Ngữ văn lớp 12

- Luận cứ trình bày thiếu logic, lộn xộn. Hệ thống luận cứ không đủ để làm sáng rõ cho luận điểm chính.

b.

- Luận điểm không rõ ràng. Luận cứ thiếu toàn diện chỉ tập trung vào “cái đói” trong tác phẩm viết về đề tài nông thôn và nông dân của Nam Cao.

c.

- Luận điểm không rõ ràng. Phần gợi mở dẫn dắt không phù hợp cho việc nêu bật lên luận điểm chính.

- Luận cứ dùng để mở rộng, tiếp tục phát triển đề tài không phù hợp với phạm vi đề tài nêu trong những câu trước: “*Tinh tế và sâu lắng nhất phải kể đến cảnh thu với nỗi sầu muện vô biên của Đỗ Phủ*” (Thu hứng).

Câu 2: Hãy sửa lỗi trong các đoạn văn trên.

Trả lời:

a.

- Sửa: Từ xưa đến nay, vẻ đẹp và số phận của người phụ nữ luôn là đề tài chủ đạo trong thơ văn. Trong nền văn học trung đại Việt Nam nhiều tác giả đã viết về đề tài này như Hồ Xuân Hương, Nguyễn Dữ, Đặng Trần Côn,... Nhưng người phản ánh một cách sâu sắc nhất về vẻ đẹp và số phận người phụ nữ là Nguyễn Du.

b.

- Sửa: "*Nam Cao viết nhiều về vấn đề miếng cơm manh áo*".

c.

- Sửa: Mùa thu là đề tài gợi nhiều cảm hứng cho các thi nhân. Ta biết đến Đỗ Phủ với bức tranh thu nhuốm nỗi sầu vô biên, một Nguyễn Du với rừng phong thu nhuộm màu chia li. Nhưng để lại ấn tượng sâu sắc nhất phải kể đến Nguyễn Khuyến - nhà thơ của làng cảnh Việt Nam, với chùm thơ thu: *Thu Vịnh, Thu Điếu, Thu Ẩm*.